

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku G. K.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 czerwca 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 7 sierpnia 2014 r., sygn. akt III AUa 849/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

G.K. odwołała się od dwóch decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie z dnia 3 listopada 2009 r. i z 17 grudnia 2009 r., ponownie ustalających wysokość jej emerytury policyjnej.

Wyrokiem z dnia 18 stycznia 2013 r. Sąd Okręgowy – Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oddalił odwołania.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego odwołująca się zaskarżyła apelacją. Wyrokiem z dnia 7 sierpnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie: zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzające go decyzje Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie z dnia 3 listopada 2009 r. i z dnia 17 grudnia 2009 r. w ten tylko sposób, że okres służby

G.K. od dnia 27 czerwca 1975 r. do 16 października 1975 r. podlega przeliczeniu wskaźnikiem 2,6% podstawy wymiaru emerytury za każdy rok tej służby (pkt I.); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt II.); nie obciążył Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie zwrotem kosztów zastępstwa prawnego odwołującej się w postępowaniu apelacyjnym (pkt III.).

Wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano, że: „występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące instytucji prawa do emerytury policyjnej, ustanowionego w art. 15 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy z 1994 r., którym ograniczono emeryturę art. 15 b ust. 1 pkt 1 tej ustawy, za okres służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990, zmieniając naliczenie emerytury z 2,6% na 0,7% za każdy rok tej służby. Sąd Apelacyjny w Warszawie w zaskarżonym wyroku przyjął, że instytucja prawa do emerytury w wysokości 40% podstawy wymiaru po 15 latach służby nie dotyczy funkcjonariuszy pełniących służbę w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 tzw. ustawy lustracyjnej. Sąd Najwyższy w uchwale w składzie 3 sędziów z dnia 3.03.2011 r., sygn. akt II UZP 2/11 ustalił, że „wysokość emerytury wyliczonej wyłącznie za okres pełnienia takiej służby może być niższa niż 40% podstawy wymiaru tego świadczenia”. W rozumieniu tego zapisu Sądu Najwyższego nie jest wiadome, czy prawo do emerytury 40% podstawy wymiaru po 15 latach służby należy się tej grupie funkcjonariuszy, czy zostało im zabrane. W takim wypadku określona grupa ubezpieczonych byłaby pozbawiona tego prawa jedynie poprzez wykładnię orzecznictwa sądowego wbrew woli ustawodawcy. W takiej sytuacji zmienia się też sposób naliczania emerytury tej grupie funkcjonariuszy zmniejszając ich świadczenia emerytalne, nie tylko wskaźnikiem 0,7, ale także metodą wyliczenia emerytury, a tego ustawa już nie przewiduje. Dotychczas emerytura wyliczana była przy zastosowaniu 40% podstawy po 15 latach i powyżej odpowiednio według wskaźnika wysługi lat, a po zmianach pozostaje tylko

wyliczenie według wysługi lat. W ten sposób organ rentowy zabiera wbrew przepisom ustawy dodatkowo 1% wysługi emerytalnej”.

Wskazano także na potrzebę „ustalenia jednoznacznej wykładni, czy uregulowania art. 15b ust 2 ustawy z dnia 18.02.1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym...oznaczają, iż zawarte w tym przepisie odesłanie, że przepisy art. 14 i 15 przywołanej ustawy stosuje się odpowiednio, uzasadniają posiadanie przez funkcjonariuszy wskazanych w art. 15 b ust. 1 prawa do emerytury w wysokości 40% podstawy wymiaru za 15 lat służby, stosownie do art. 15 ust. 1 tej ustawy. Wykładnia powyższej regulacji dokonana przez Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 3.03.2011 r., sygn. akt II UZP 2/11 jest niezrozumiała, wywołuje wiele rozbieżności już w samej treści uchwały i nie ustala, czy prawo do emerytury funkcjonariuszy bezpieczeństwa państwa PRL z lat 1944-1990 określonych w art. 2 tzw. ustawy lustracyjnej, zostało im zabrane ustawą nowelizacyjną z 2009 r., czy też im to prawo przysługuje nadal.”.

Podniesiono, że „Na tle zaskarżonego wyroku jawi się także potrzeba ustalenia czy Instytut Prawa Akademii Spraw Wewnętrznych, który z natury rzeczy wykonywał zadania w zakresie nauczania prawa może być zaliczany do organów bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 15b ust 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy”. Występuje „potrzeba jednoznacznego ustalenia pojęcia organu bezpieczeństwa państwa na tle art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. W orzecznictwie sądów powszechnych występuje tutaj duża rozbieżność, nawet w jednych wydziałach. Jedne sądy ASW traktują jako uczenie naukowo-dydaktyczną, której nie obejmuje swym zakresem art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy inne sądy uważają, iż jest to organ bezpieczeństwa państwa, nie badając zasadności tego stwierdzenia, jak to przyjął w zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny w Warszawie. Ustalenie właściwego rozumienia organu bezpieczeństwa państwa na tle wspomnianych przepisów jest bardzo ważne z punktu widzenia poprawności stosowania tego prawa oraz jednolitości orzekania w tym zakresie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Nie można uznać, że w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., ani że występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, a także Trybunał Konstytucyjny zajął już stanowisko w kwestii ich zgodności z Konstytucją (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522 oraz z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Problemy – podnoszone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie rozpatrywanej skargi kasacyjnej do rozpoznania – dotyczące kwestii ustalenia wysokości emerytur policyjnych według wprowadzonej od dnia 16 marca 2009 r. zmiany zasad obliczania wysokości emerytury dla osób, które pozostawały w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w organach, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.; obecnie Dz.U. z 2013 r., poz. 1388; dalej jako: „ustawa lustracyjna”) były już przedmiotem kontroli konstytucyjnej Trybunału Konstytucyjnego oraz zostały wyjaśnione w judykaturze Sądu Najwyższego. Wątpliwości te wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r., K 6/09 - OTK-A 2010 nr 2, poz. 15, orzekł, że art. 15b ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy zmieniającej z 23

stycznia 2009 r. jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji.

Wykładnia przywołanego przez skarżącego w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisu w zakresie dotyczącym odpowiedniego stosowania art. 15 ust. 1 *in principio* ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, stanowiącego o tym, że emerytura dla funkcjonariusza, który pozostawał w służbie przed 2 stycznia 1999 r. wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby, została zaś dokonana przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11 (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210), zgodnie z którą za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990, emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia.

Zaskarżony rozpatrywaną skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie uwzględnia przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii, w szczególności analizy interpretacyjnej przepisu art. 15 b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. szeroko przedstawione w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego II UZP 2/11. Autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawił w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przekonującej argumentacji, którą zakwestionowałyby przedstawione wyżej stanowisko judykatury w zakresie omawianej kwestii. Na pewno za taką nie może być uznane ogólnikowe powoływanie się w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania między innymi na niejasność interpretacji omawianych przepisów przyjętej w uchwale II UZP 2/12, jej niezrozumiałość czy też rozbieżności „już w samej treści uchwały”, bez próby nawet dokonania rzeczowej jurydycznej polemiki z argumentacją przedstawioną w powoływanej uchwale II UZP 2/12.

Autor skargi nie wykazał istnienia przyczyn przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. także w zakresie postawionego pytania o charakter prawny Instytutu Prawa Akademii Spraw Wewnętrznych w kontekście

ustalenia czy jest on organem bezpieczeństwa państwa w rozumieniu przepisu art. 15 b ust. 1 ustawy lustracyjnej. Zasadnicza wadliwość przedstawionej kwestii polega na braku jej powiązania – w ramach podstawy materialnoprawnej skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.) – z zarzutem naruszenia przepisu art. 2 ust. 1 pkt 6 ustawy lustracyjnej, zgodnie z którym Akademia Spraw Wewnętrznych jest organem bezpieczeństwa państwa w rozumieniu tej ustawy. Niezakwestionowanie w ramach podstawy skargi przepisu określającego charakter prawny powołanej we wniosku instytucji (Akademii Spraw Wewnętrznych) uniemożliwia zajmowanie się przez Sąd Najwyższy przedstawionymi w tym zakresie kwestiami. Zgodnie bowiem z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.